NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok IV. Kraków, niedziela 17 lipca 1921. Nr. 184

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Pocz. Kasy Oszczędn. Nr. 141.123.
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi
Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględniono.
Redakcya rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru 8 Mk

Prenumerata: w Krakowie i na prowincyi mies. 190·—, kwart. 550·—
w Krakowie z odnoszeniem do domu . . . 210·—, „ 620·—
Na prowincyi: z przesyłką pocztową 225·—, „ 650·—
Za granicą: z przesyłką pocztową . . 275·—, „ 800·—
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 5·— Mk., wiersz nonpareilowy 1-szpalt. Mk 15. Nadesłane Mk 40·—. Wiersz nonpareilowy 1 szp. w tekście Mk 55·—. Wiersz nonp. 1 szpalt. na 1. stronie 65 Mk. Zawiadomienia ślubne i gratulacye 150 Mk.

Propozycya Hardinga.

Kraków, 16 lipca.

(g) I oto znowu uwaga całego świata skierowana jest ku Białemu Domowi w Waszyngtonie. Przed czterema laty z tej samej siedziby ludzkość otrzymała w darze piękne hasło o samostanowieniu narodów. Przed kilku dniami zaś następca Wilsona ogłosił równie wzniosły plan ogólnego rozbrojenia na morzu i na lądzie i zaprosił pięć mocarstw „sprzymierzonych i stowarzyszonych" do wzięcia udziału w specyalnej konferencyi, zwołanej w tej sprawie na jesień b. r. do Waszyngtonu.

Rozbrojenie!... Któżby o niem nie marzył, który dyplomata starego i nowego świata choćby raz w swojem życiu nie złożył uroczystego oświadczenia, że „uznaje bezwzględną konieczność ograniczenia do minimum zbrojeń i w tym kierunku dokładać będzie wszelkich starań". Ba, nikt inny jak sam car Mikołaj II, zwołał w r. 1899 do Hagi konferencyę w sprawie rozbrojenia. Jedne tylko Niemcy przedwojenne były na tyle „szczere", że gestów tych nie naśladowały, nie mając w istocie rzeczy najmniejszego zamiaru dokonać rozbrojenia swojej floty i armii lądowej. Niemcy zadowalały się rozmyślaniami filozoficznemi Kanta o powszechnym pokoju światowym...

Czyż trzeba zapewniać, jak bardzo ludzkość cała, dziś po tej strasznej, kilkuletniej rzezi tęskni za prawdziwym pokojem, który wszak nastanie zaprawdę tylko wówczas, gdy się położy ostateczny kres temu szalonemu wyścigowi zbrojeń, jakiego świadkami dziś jesteśmy?

Nic otóż dziwnego, że po pierwszych chwilach wzruszenia, zaczynamy rozważać krytycznie ostatni krok Hardinga. Czy jest on tylko pięknym gestem, czy też planem realnie obmyślonym i mającym poważne widoki urzeczywistnienia?

Ułatwia nam to zadanie sam Harding. Nowy prezydent Stanów Zjednoczonych nie jest i nie chce wcale uchodzić za idealistę i romantyka. Jest on, jak przeważna większość jego ziomków — businessmanem. Tylko, że business, o który jemu teraz chodzi, to bynajmniej nie marny zysk dla własnej kieszeni, ale wielka polityczna i gospodarcza korzyść dla republiki zaatlantyckiej. Nie jest tajemnicą, że w ostatnich latach budżet marynarki wojennej St. Zjednoczonych osiągnął kolosalne rozmiary. Setki milionów dolarów wyrzuca skarb amerykański na budowę pancerników i naddreadnougthów. Są to wydatki, które nawet w krainie dolara ciążą bardzo dotkliwie na całem życiu gospodarczem. Od dłuższego więc już czasu dają się słyszeć w Ameryce głosy nawołujące do zredukowania tych wydatków, I to nie tylko z kół pacyfistycznych, jak reprezentantów kościołów, lóż wolnomularskich, organizacyj kobiet itp., lecz nawet z kół — wielkich bankierów. Były minister finansów W. G. Mac Adoo, oświadczył w jednej ze swoich mów: „Albo rozbroić się, albo zginąć — na to wszystkie narody świata muszą być przygotowane".

To też w senacie amerykańskim grupa senatorów z Borah'm na czele rozpoczęła energiczną kampanię w tym kierunku. Opinia publiczna w Ameryce zdawała sobie jednak sprawę z tego, że jak długo inne wielkie mocarstwa, w pierwszym rzędzie Japonia i Anglia nie zrezygnują ze swego programu flotowego, tak długo o rozbrojeniu Stanów Zjednoczonych mowy być nie może. Znaczyłoby to bowiem czekać bezczynnie na rozgromienie Stanów przez Japończyków lub Brytyjczyków. Konflikt bowiem amerykańsko-japoński i amerykańsko-angielski nie jest żadnym dziecinnym straszakiem, ale zdarzeniem bardzo prawdopodobnem, mającem swe źródło w sprzeczności żywotnych interesów tych państw.

Harding czekał więc na stosowną chwilę. Ta nadeszła ubiegłego tygodnia. Obradująca w

Odroczenie rozstrzygnięcia kwestyi górnośląskiej do jesieni?

Berlin. PAT. Dzisiejsze pisma niemieckie zamieszczają szereg depesz z Bazylei oraz z Genewy, według których na wniosek Anglii podobno rozstrzygnięcie sprawy górnośląskiej ma być odroczone do jesieni. Depesze wzmiankowane donoszą, jakoby rząd włoski miał się zgodzić na tę propozycyę.

Londyn. PAT. (Biuro Wolffa). „Morning Post" donosi: Rząd angielski zawiadomił rząd francuski, że życzyłby sobie odłożyć spotkanie Rady najwyższej poza termin 21 bm., to znaczy po ukończeniu konferencyi międzypaństwowej. Rząd francuski zaproponował podjęcie rokowań dnia 24 lipca, to jest po ukończeniu prac przygotowawczych przez rzeczoznawców. Ze względu na krótki czas, jaki zostałby w tym wypadku rzeczoznawcom przyznany, rząd angielski ponownie zwrócił się do rządu francuskiego z prośbą o poddanie ponownie badaniu tej kwestyi.

Nowa wymiana not z Cziczerinem.

Warszawa. PAT. Wydział prasowy ministeryum spraw zagranicznych podaje do wiadomości notę rządu sowieckiego do rządu polskiego, otrzymaną dnia 7 lipca br. następującej treści: Zwracając uwagę rządu polskiego na rzekome wielokrotne pogwałcenie traktatu ryskiego w formie popierania band i organizacyi politycznych, wrogich rządowi rosyjskiej sowieckiej republice, było zaznaczone już w poprzednich notach rosyjskich i swego czasu zaprzeczone przez rząd polski — albo w formie agitacyi uprawiane przez osoby, posiadające polskie legitymacye. Nota uzasadnia powyższe zarzuty szeregiem faktów, pomiędzy innemi nota specyalnie podkreśla tolerowanie i finansowanie Komitetu Politycznego Sawinkowa, tworzącego jakoby za wiedzą rządu polskiego czołowe oddziały partyzanckie, mające napaść na Rosyę w momencie zaburzeń wywołanych przez własnych agentów. Nici łączące wyżej wspomniane osoby ze spiskiem piotrogrodzkim, twierdzi nota, są już w ręku władzy sowieckiej. Sawinkow zawarł antyrosyjski układ z przedstawicielami Kozaczyzny, rząd polski tych przedstawicieli uznał. Polski sztab generalny odgrywał główną rolę w organizowaniu sprzysiężeń w samej Rosyi. Nota kończy poruszeniem stosunków rządu polskiego z Petlurą, Bałachowiczem, Komitetem Białoruskim i całym szeregiem osobistości wrogich rządowi rosyjskiej sowieckiej republki, domagając się wysiedlenia z Polski wyżej wymienionych, rozwiązania organizacyi i ukarania winnych współdziałania funkcyonaryuszów rządu polskiego pod kontrolą mieszanej komisyi polsko-rosyjskiej.

Odpowiedź rządu polskiego w pierwszej swej części powraca do treści poprzednich not, zwracając uwagę sowieckiej rosyjskiej rzeczypospolitej na istnienie w Rosyi organizacyi o tendencyach wrogich rzeczypospolitej polskiej, ujawnionych czy to pod postacią bezpośredniego oddziaływania, czy też drogą udzielania fałszywych informacyj rządowi rosyjskiemu. Rząd polski wyraził przypuszczenie, że na przyszłość rząd rosyjski będzie wystrzegał się podobnych informacyj, wywołujących niepotrzebne tarcia. Te przypuszczenia nie sprawdziły się, czego dowodem obecna nota rosyjska. Nota polska obala cały szereg zarzutów nielojalności, przytaczając ze swej strony fakty pogwałcenia traktatu przez rząd rosyjski. Organizacye antybolszewickie albo zostały już rozwiązane, albo pozbawione wszelkiego zabarwienia politycznego. Członkowie zaś poszczególnych grup korzystają li tylko z prawa azylu. Niektóre organizacye ujawnione przez notę rosyjską są wcale rządowi polskiemu nieznane. Kategorycznie dementuje się posądzenie władz wojskowych o jakikolwiek udział w powstańczym ruchu antyrosyjskim. Rząd polski pragnąc umocnienia i ustalenia stosunków pokojowych z Rosyą, z przykrością musi wskazać na poważne niedokładności w wykonywaniu traktatu ze strony Rosyi. Oddziały sowieckie zajmują miejscowości, przyznane Polsce, podjazdy przekraczają granicę. Rząd polski zaproponował powołanie mieszanej komisyi granicznej, rząd rosyjski uniemożliwił utrudnieniami zrealizowanie tego projektu. Rząd polski posiada broszury agitacyjne, wydawane przez urzędowe instytucye rosyjskie, wie o innych organizacyach antypolskich, których współpracownicy popierani są przez rzeczpospolitą sowiecką. Są to komuniści polscy, albo też jeńcy polscy działający pod przymusem. Wie również o propagandzie na Ukrainie, skierowanej przeciw Galicyi celem wywołania powstania przez specyalne oddziały. Podobnież niesumiennie załatwiana jest repatryacya i amnestya. Nota kończy odrzuceniem propozycyi sowieckiej republiki utworzenia mieszanej komisyi, mającej na celu pozbawienie azylu pewnych osób, jako niezgodne ze suwerennością Rzeczypospolitej.

Bałachowcy wracają do Rosyi.

Warszawa. „Warszawskij Gołos" donosi z Rygi: Przez Mińsk przeszło 1000 kozaków b. armii gen. Bałachowicza, którzy dobrowolnie wracają do Rosyi sowieckiej.

Londyńię konferencya dominiów angielskich wywarła nie tylko skuteczny i zbawienny wpływ na rozwiązanie sprawy irlandzkiej, o czem już szczegółowo na tem miejscu pisaliśmy, ale postanowiła wpłynąć również na ułożenie się stosunków sąsiedzkich Anglii z Ameryką, Japonią i Chinami. Sojusz angielsko-japoński, a raczej jego przedłużenie, stał się faktem dokonanym dopiero po długich szczegółowych naradach premierów dominiów. I Lloyd George nie wcześniej zakomunikował światu o tym znamiennym wypadku, zanim nie był pewny co do jego następstw.

A te mogły być — dwojakie. Sojusz angielsko-japoński można interpretować jako rękawicę rzuconą Stanom Zjednoczonym i Chinom. Tych intencyj nie miał ani gabinet londyński, ani konferencya imperyalna. Rękawicę zamienił sprytny Lloyd George — w życzliwą rękę, wyciągniętą do zgody. Lloyd Curzon porozumiał się z ambasadorem amerykańskim japońskim i chińskim w Londynie, a gdy rezultat tych narad był prawie pewny, pozwolił sobie Lloyd George w ubiegły czwartek napomknąć cośkolwiek o tem w Izbie gmin, a już w poniedziałek — nie miał dość słów podziwu i podziękowania dla pięknej inicyatywy prezydenta Hardinga".

Czyja to faktycznie była inicyatywa? Lloyda George'a czy Hardinga? Spór daremny, bo rozstrzygają względy — kurtuazyi.

Dnia 11 listopada więc, jako w trzeciej rocznicy zawieszenia broni z Niemcami, zasiądą przy zielonym stole w Waszyngtonie premierowie i ministrowie głównych mocarstw i radzić będą nad rozbrojeniem, czy ma ono być częściowe czy zupełne, czy tylko na morzu czy też na lądzie; czy zadowolić się tylko rozgraniczeniem „sfer wpływów" itd. itd.

Są to wszystko problemy i kwestye pierwszorzędnej wagi. Jeśli będzie to konferencya czysto teoretyczna, nie spełni ona swego zadania. Bo w zasadzie na rozbrojenie zgodziły się już przecie mocarstwa podpisując statut Ligi narodów. Jeśli więc konferencya waszyngtońska ma być krokiem naprzód, musi ona wyjść poza sferę pięknych zasad i papierowych zobowiązań, a zainicyować prawdziwą i widoczną redukcyę zbrojeń.

Już pacyfikacya Pacyfiku — gdyby na nią bezpośrednio zainteresowane mocarstwa się zgodziły — byłoby bardzo silnem ugruntowaniem pokoju świata. Bo wojny na kontynencie, jakich świadkami i uczestnikami niedawno byliśmy, były niczem wobec tych wojen, których wybuch grozi z powodu sporu o hegemonię na Oceanie Spokojnym. Niemniej jednakże i rozbrojenie na lądzie jest dla państw i narodów europejskich zagadnieniem arcyżywotnem. A tu wchodzą w grę interesy Francyi. Briand, jakoteż prasa francuska nie szczędzą wprawdzie słów uznania dla propozycyi Hardinga i przyrzekają jak najwydatniejsze swoje poparcie, ale od zastrzeżeń i warunków roi się w tych enuncyacyach francuskich. Łatwo domyślić się o co chodzi. O gwarancye bezpieczeństwa dla Francyi odnośnie do Niemiec.

I w tym punkcie konferencya waszyngtońska acz tyczy się przedewszystkiem spraw Dalekiego Wschodu, ma aktualne znaczenie i dla Wschodu europejskiego, bo z powodu przymierza z Francyą wciągniętą jest Polska w krąg interesów francuskich. A Jerzy Bernhard, omawiając onegdaj w „Vossische Zeitung" plan Hardinga, kończy ceterum censeo: „Należy przedewszystkiem rozbroić Polskę..."

Konferencya odbędzie się w Waszyngtonie.

Londyn. PAT. (Reuter) „Times" donosi z Waszyngtonu, że w tamtejszych kołach oficyalnych żywią nadzieję, iż konferencya w sprawie rozbrojeń odbędzie się w Waszyngtonie, a nie gdzieindziej.

Berlin. PAT. (W. B. K.) „Voss. Ztg." donosi z Waszyngtonu, że rząd amerykański jest przeciwny projektowi angielskiemu, aby przed konferencyą dla sprawy rozbrojeń odbyła się w Londynie konferencya wstępna. W kołach tych są zdania, że konferencya dla rozbrojeń lepiej spełni swe zadanie, jeżeli odrazu zbierze się w Waszyngtonie.

O delegatów angielskich.

Prasa Northcliffa przeciw Lloyd George'owi i Coursonowi.

Berlin. PAT. (W. B. K.) „Voss. Ztg" donosi z Londynu, że Lloyd George odpowiadając w Izbie gmin an inteperlacye oświadczył, iż dotychczas nie nastąpiło jeszcze porozumienie w kwestyi wyboru delegatów angielskich na konferencyę dla rozbrojeń.

Londyn. PAT. (W. B. K.) „Daily News" pisze, że polemika „Timesa" przeciw reprezentowaniu Anglii na konferencyi dla rozbrojeń przez Lloyda George'a i Courzona oznacza zerwanie stosunków Foreign Office i stosunków premiera do prasy Northcliffa. „Daily Mail" podaje, że gdy przedstawiciel tego dziennika zgłosił się do ministerstwa spraw zagranicznych, aby zasięgnąć informacyi, nie został przyjęty, gdyż zastępcy prasy Northcliffa nie będą tam nadal przyjmowani. „Times" wskazuje, że najodpowiedniejszymi kandydatami na reprezentantów Anglii na konferencyę byliby Grey, Chamberlain i Brice.

Anglia a dominia.

Rzym. (E. E. Radio). Z Londynu donoszą, że do premiera ministrów Afryki południowej Smutsa zwrócono się z zapytaniem, czy weźmie udział w waszyngtońskiej konferencyi w sprawie rozbrojenia.

Londyn. (E. E. Radio). Koła rządowe angielskie zajmują się żywo proponowaną przez Hardinga konferencyą ogólnego rozbrojenia. Wybitni politycy angielscy z pośród obu Izb ustalili już wytyczne, jakich trzymać się mają delegaci angielscy na tej konferencyi. W delegacyi angielskiej weźmie udział premier Lloyd George i sekretarz stanu ministerstwa spraw zagranicznych lord Curzon oraz lord Cliffe, nadto przedstawiciele poszczególnych dominiów wielkiego brytyjskiego państwa. Kolonie angielskie zechcą traktować oddzielnie według wytycznych bardziej odpowiadających ich indywidualnym interesom. Sprawa porozumienia politycznego Anglii ze Stanami Zjednoczonymi, która ma pomyślne szanse realizacyi wobec odnowienia traktatu japońsko-angielskiego wpłynęła nader dodatnio na akcyę Hardinga, która znalazła żywy oddźwięk w opinii angielskiej.

Problem Dalekiego Wschodu.

Waszyngton. PAT. (W. B. K.) Nadeszła tutaj odpowiedź rządu japońskiego na zaproszenie na konferencyę rozbrojenia w Waszyngtonie. Rząd japoński przyjmuje zaproszenie, nie wspomina jednak nic o uregulowaniu kwestyi Dalekiego Wschodu.

Horsea. PAT. (Radio). Oddzielnie od narad nad rozbrojeniem odbywać się będą narady nad rozwiązaniem problemu Pacifiku. Sprawa ta nasuwać będzie większe trudności, gdyż większą jest tutaj rozbieżność interesów odnośnych mocarstw. Nadto zachodzi tutaj pewna rozbieżność interesów Anglii europejskiej i dominiów.

Chiny przyjęły zaproszenie.

Waszyngton. PAT. (Reuter) Odpowiedź Chin na zaproszenie Hardinga na konferencyę w sprawie rozbrojeń nadeszła już do Ameryki i wyraża pełną zgodę na konferencyę, bez żadnych zastrzeżeń.

Senzacyjne instrukcye dla Krassina.

Sowiety w obronie Litwy kowieńskiej.

Londyn. (E. E.) Przedstawiciel sowiecki w Londynie otrzymał od komitetu spraw zagranicznych następujące instrukcye: W najbliższym czasie oczekiwane jest ze strony polskiej agresywne wystąpienie przeciw Litwie(?) Anglia sprzeciwia się dotychczas pochłonięciu Litwy przez Polskę dość słabo, nie chcąc przez to drażnić Francyi. Czy nie możecie uzyskać widzenia z Lloydem Georgem i zaproponować mu wystąpienie z ostrzeżeniem wobec Polski. W takim wypadku my, a może i nawet Łotwa wystąpilibyśmy z podobnem ostrzeżeniem. Jednocześnie zbadam grunt w Rydze. Pożądanem by było spowodować wystąpienie Anglii, Łotwy i nasze w jednym dniu. Czekam spiesznej odpowiedzi. S. VII. Nr. Nr. 14268—21—II. Za Narkimidzioła (—) Litwinow.

Powstanie antybolszewickie na Ukrainie.

Berlin. (E. E.) Ukraińskie biuro prasowe donosi, że powstańcy ukraińscy wznowili atak na Kijów. Liczne oddziały i bandy posuwają się ze wschodu na Kijów.

Czyja robota?

Warszawa. PAT. Wydział prasowy Prezydyum Rady ministrów komunikuje: Po ziemiach szczególnie byłego zaboru pruskiego krąży obecnie w licznych odbitkach następujący odpis rzekomego okólnika Prezydyum Rady Ministrów:

Do wszystkich dyrektorów departamentów, wszystkich sekcyi, dyrektorów resortowych, władz i urzędów II. instancyi. Ściśle poufne. Okólnik. Tutejszem zarządzeniem z dnia 13 lutego 1921 r. Liczba dziennika I, 1943-21 W. I. L. 9786-II w sprawie kontroli ewidencyi poszczególnych resortów i dykasteryi i fungujących funkcyonaryuszy prezydyum Rady Ministrów poleciło pilnie zwracać uwagę, aby przydzieleni odnośnym dekretem swojej władzy koncypienci oraz manipulanci, eksterytoryzujący funkcyonaryusze byli wyłącznie urzędnikami resortowymi byłego zaboru austryackiego. Prezydyum Rady Ministrów raz jeszcze z całym naciskiem zwraca uwagę, że w ostatnich czasach na odpowiedzialne stanowiska resortowe dostają się ludzie niepowołani, z warszawskiem domowem wykształceniem. W związku z powyższem poleca się Panom Dyrektorom departamentów, szefom sekcyi, aby przedłożyli do dnia 15 maja wykaz manipulantów i wszystkich fungujących koncypientów, którzy mają tutejsze wykształcenie i nie będących byłymi urzędnikami c. k. rządu, którzy zajmują stanowiska powyżej 10 kategoryi. Sprawozdania te powinny być ściśle poufne, zaopatrzone tylko pod pisem bez pieczęci.

Jest to oczywisty falsyfikat. Na polecenie Prezydyum Rady Ministrów wszczęto już dochodzenia celem wyświetlenia źródła tej karygodnej mistyfikacyi.

Niemcy emigrują z G. Śląska.

Berlin. PAT. (W. B. K.) „Vorwaerts" donosi ze źródeł poinformowanych, że od chwili otwarcia połączenia kolejowego z Górnym Śląskiem opuściło 40.000 osób Górny Śląsk, aby się przenieść do Niemiec.

Pierwsze spotkanie de Valery z Lloyd Georgem.

Londyn. PAT. (Reuter). Konferencya irlandzko-angielska, od której zależy pokój między Anglią a Irlandyą, otwartą została dzisiaj na Downing Street prywatną naradą Lloyda Georgea i de Valery. Omówiono plan obrad jutrzejszego posiedzenia plenarnego.

Horsea. PAT. (Radio). De Valera został bardzo życzliwie przyjęty przez ludność Londynu. Premier ilandzki zamieszkał przy Downing Street w apartamentach urządzonych z odpowiednią wystawnością. Sinfeiniści przestrzegają z całą lojalnością zawieszenie broni. Prasa podaje cały szereg scen charakterystycznych, które do niedawna były niemożliwe nawet do pomyślenia. Opowiadają o wspólnych meetingach sinfeinistów i żołnierzy angielskich, opowiadają dalej o urządzaniu przez Anglików i Irlandczyków uroczystych pochodów po ulicach miast irlandzkich ze śpiewami i muzyką. W pewnej miejscowości wojsko angielskie oddało honory zgromadzeniu republikanów irlandzkich, przyjęte owacyjnie przez tych ostatnich. Sceny te świadczą o głębokim wyłomie, jaki zapanował w duszy obu powaśnionych narodów i rokują zgodne ich współżycie w przyszłości.

Z obrad Syońskiego Komitetu Wykonawczego w Pradze.

Piąty dzień obrad.

(Od naszego specyalnego sprawozdawcy).

(—sz) Praga, 14 lipca.

Na dzisiejszem posiedzeniu przedpołudniem złożył Warburg sprawozdanie z

Funduszu Narodowego,

którego dochody rok rocznie stale się zwiększają. Dochody F. N. wynosiły w r. 1920 — 661.157 funtów szterlingów, o 60 proc. więcej niż w poprzednim roku. W r. 1919 posiadał F. N. 18.000 dunamów ziemi, w r. 1920 — 22.000 dunamów, obecnie zaś posiada—72.000. F. N. uchwalił zakupić grunta miejskie oraz lasy. Część dyrektoryum F. N. przenosi się do Palestyny.

Usyszkin doniósł, że otrzymał właśnie telegram z Jerozolimy o podpisaniu kontraktu kupna większego kompleksu gruntów za 350.000 funtów.

Następne wygłosił Lichtheim referat

o kwestyi imigracyjnej,

o polityce rządu palestyńskiego w tym kierunku oraz przedstawił postulaty syońskie odnośnie do imigracyi. W dyskusyi nad tym punktem przemawiali m. i. Kapłański i Żabotyński.

Feiwel i Najdicz referowali w dotychczasowej akcyi i programie

Keren Hajessod.

Dotychczas wpłynęło na K. H. 154.000 funtów szterlingów. Deklaracye amerykańskie wynoszą 5 milionów dolarów oprócz 1 miliona dolarów, przeznaczonych specyalnie na uniwersytet w Jerozolimie. Jest nadzieja, że Ameryka składać będzie rocznie 10 milionów dolarów.

Polski

wpłynęło dotychczas 10.655 funtów, co

w Ameryce wywarło wielkie wrażenie.

Keren Hajessod przeznacza już według budżetu palestyńskiego pewne sumy na rozmaite inwestycye, jak n. p. na bank agrarny i plan Ruttenberga.

Popołudniu przemawiał w dyskusyi Trietsch który domagał się intensywnej kolonizacyi, następnie Reich, Hantke, Klee, Fischler.

PRZEBIEG UROCZYSTOŚCI.

Wieczór odbyło się uroczyste przyjęcie członków Komitetu Wykonawczego w sali Lucyny. Obecni byli w imieniu rządu czeskiego syn Masaryka i poseł angielski. W imieniu syonistów czeskich powitał gości Adler, imieniem gminy żydowskiej po hebrajsku rabin dr Brody, następnie mówił dr. Singer o stanowisku Żydów w Czechosłowacyi, a ambasador angielski Clearck wyliczył zasługi, jakie położyli dla syonizmu tacy mężowie, jak Balfour, Masaryk, Weizmann, Sokołów i wyraził nadzieję w realizacyę syonizmu mimo wszelkich przeszkód. Przemawiał również Jan Masaryk, syn prezydenta.

Następnie odbył się mityng ludowy, na którym przemawiali Usyszkin, Sokołow, pos. Thon i Żabotyński.

O LEGION ŻYDOWSKI W PALESTYNIE.

(—sz) Praga, 14 lipca.

Żabotyński przedłożył szczegółowy referat o potrzebie organizacyi legionu żydowskiego w Palestynie. Legion ma służyć jedynie obronie mienia i życia żydowskiego przed napadami Beduinów i podburzonych Arabów. Mimo nastroju pacyfistycznego delegatów, zdaje się, że projekt Żabotyńskiego uzyska przeważającą większość.

SZCZEGÓŁY Z DYSKUSYI GENERALNEJ

(—sz) Praga, 14 lipca.

W dyskusyi generalnej nad referatami politycznymi, o której już donieśliśmy, omawiał m. i.przywódca robotników palestyńskich, Kacenelson, głównie politykę Herberta Samuela która ujawniła się w ciągu całego roku przed pogromem w kwestyach Zajordanii, policyi, w niezatwierdzeniu konstytucyi gmin żydowskich, niewypełnieniu naszych postulatów budżetowych, w komunikatach o pogromie, w insynuacyach o bolszewiźmie itd. Mowca stwierdza, że sama administracya Herberta Samuela wytworzyła ruch arabski i przystała do efendiów: Należy wzmocnić nasze pozycye polityczne, w przeciwnym bowiem razie niema mowy o ruchu wyzwoleńczym narodu.

Przedstawiciele „Mizrachi", poseł Farbstein i prof. Pick wypowiadają się za projektem Żabotyńskiego.

Szweiger oświadcza się osobiście, nie zaś w imieniu swej grupy (Ceirei Syon), za legionem, z pewnemi jednak zastrzeżeniami.

Poseł Grünbaum polemizuje w przemówieniu swojem ze zwolennikami Żabotyńskiego, wskazując, że w polityce naszej musimy liczyć się z ogólnem położeniem Żydów w krajach golusu.

Jacobson postawił wniosek o wyrażenie votum zaufania Egzekutywie.

W dalszym ciągu dyskusyi nad referatem Żabotyńskiego wystąpili: Usyszkin i Sprinzak contra, Ben Gurion zaś pro, Locker oświadcza, że większość światowego związku Poale Syon sprzeciwa się planowi Żabotyńskiego, Ben Gurion reprezentuje tylko pewien odłam robotników palestyńskich.

Żabotyński odpowiada następnie swoim przeciwnikom i popiera jeszcze raz rozmaitymi argumentami swój projekt.

Na wniosek Szwalbego wybrano komisyę z siedmiu, celem wypracowania rezolucyj politycznych. W skład tej komisyi weszli m. i. Grünbaum i Kacenelson.

Z REFERATU USYSZKINA.

(—sz) Praga, 14 lipca.

Po finansowem sprawozdaniu Cowena złożył jak już doniosłem wczoraj, Usyszkin sprawozdanie z działalności Komisyi syońskiej (Waad Hacerim), przyczem dobitnie wystąpił w obronie Herberta Samuela. Następnie streślił swój program współpracy z Arabami, i zbijał zarzuty Simona. Konferencya wyraziła jednogłośnie Usyszkinowi uznanie za zakupno ziemi w Emek Izrael. W dalszym ciągu wystąpił Usyszkin przeciwko projektowi Cowena zredukowania do połowy budżetu szkolnego w Palestynie. Mowca proponuje by budżet „Keren Hajesod" na rok kongresowy wynosił półtora miliona funtów szterlingów.

Powrót prof. Weizmana.

(—sz) Praga, 15 lipca.

Weizmann powrócił już z Londynu. W związku z jego powrotem toczyła się dalej ożywiona debata polityczna.

Jak słychać, zachodzi możliwość

odroczenia XII Kongresu,

a to ze względu na sprawę mandatu palestyńskiego, która ma wejść na porządek dzienny Rady Ligi narodów we wrześniu br.

LISTA PREZENCYJNA.

(—sz) Praga, 14 lipca.

W obradach Komitetu Akcyjnego biorą udział Weizmann, Sokołow, Usyszkin, Warburg, Żabotyński, Cowen, Ruppin, Romano, Kaplan, Kacenelson, Kremenecki, Berl Kacenelson, Rubaszoff, Rosenbaum, Rosenblütt, Reich, Spitzer, Szwalbe, Sprinzak, Stricker, Schweiger, Mereminski, Margulies, Markus, Naiditsch, Finkelstein, Finzi, Thon, Twerski, Temkin, Trietsch, Tartakower, Jakobsohn, Caleb, Löwe, Lewin (Kanada), Lewite, Locker, Landmann, Lauterbach, Lichtheim, Mockin, Machower, Idelsohn, Böhm, Bogradschow, Bodenheimer, Blumenfeld, Braude, Bergmann, Berger, Goldschmidt, Grünbaum, Granowski, Gros, Halpern, Hantke, Hefter, Leo Hermann, Hugo Hermann, Jean Fischer, Struck, Vess, profesor Pick.

DYWIDENDA BANKU KOLONIALNEGO.

(—sz) Praga, 14 lipca.

Rada nadzorcza banku kolonialnego uchwaliła wypłacić 5-procentową dywidendę.

Imigracya do Palestyny.

Wszystko zależy od wysiłków organizacyi syonistycznej

Jak już donieśliśmy przybył onegdaj do Warszawy specyalny delegat rządu palestyńskiego, major Morris, celem uregulowania imigracyi żydowskiej do Palestyny. Współpracownikowi „Najer Hajnta" udzielił on kilku szczegółów, tyczących się celu podróży, oraz sytuacyi w Palestynie z związku z kwestyami imigracyi. (Krótką treść wywiadu podaliśmy wczoraj telefonicznie z Warszawy. Red.).

— Na czem polega misya Pańska w Polsce? — brzmiało pierwsze pytanie.

— Misya moja ma cel podwójny. Przedewszystkiem jest zadaniem mojem przeglądnięcie wszystkich wiz, udzielonych przez tutejszego konsula przed wstrzymaniem imigracyi. Chcę też urobić sobie na podstawie własnej obserwacyi opinię o materyale ludzkim, mającym stąd wyemigrować.

Z drugiej strony jest mojem zadaniem zapoznanie się na miejscu z ogólnymi warunkami emigracyi, jakoteż skontrolowanie aparatu biura palestyńskiego, zaznajomieniu się z warunkami jego pracy i dysponowanym przezeń materyałem ludzkim.

— Jak się Pan zapatruje na możliwości imigracyi do Palestyny?

— Zależą one wyłącznie od organizacyi syońskiej i twórczych zdolności jakie organizacya ta potrafi okazać. Mam na myśli stworzenie odpowiednich kapitałów. Im więcej kapitału włoży organizacya w Palestynę, tem więcej ludzi kraj będzie mógł przyjąć, a co za tem idzie, powiększy się znacznie imigracya.

—Rozeszły się wieści, jakoby Pan miał ograniczyć tymczasową liczbę imigrantów do 100 osób tygodniowo. Czy zgadza się to z prawdą?

— Stanowczo nie. Nigdy nie wyznaczyłem stałej ilości imigrantów, wogóle nie kieruję się ilością, ale czysto rzeczowymi względami.

Odnoszę się z wielką sympatyą do syonizmu i w zupełności rozumiem dążenie organizacyi syońskiej do sprowadzenia jak największej ilości Żydów do Palestyny. Rząd palestyński jednak musi nie tyle brać pod rachubę potrzeby imigracyi ludności żydowskiej, ile warunki kraju. Wychodząc z tego stanowiska, uważam, że w obecnej chwili powinni wyjeżdżać do Palestyny ludzie zamożni z kapitałami, których powinno się użyć na stworzenie w Palestynie całego szeregu przedsiębiorstw. Utoruje to niezawodnie drogę przyszłej, nieograniczonej imigracyi robotników żydowskich.

— Czy więc uważa Pan, że są widoki na większą imigracyę?

— Bezwarunkowo. Palestyna przeżywa obecnie okres odbudowy, do której trzeba kapitałów i sił roboczych.

Stwórzcie kapitały, a stworzycie możliwości imigracyi dla robotników.

— Jakie jest Pańskie mniemanie o żydowskim żywiole robotniczym?

— Osobiście zwiedziłem żydowskie kolonie i kilka obozów robotniczych, zajętych przy budowie dróg. Przekonałem się, że żydowski element robotniczy jest dobry, a dla kraju produktywnym. Muszę tu znowu powtórzyć, że

wszystko leży w waszem ręku, syoniści,

i od waszych zdolności jakie okażecie w zebraniu kapitałów.

Na zapytanie, jak zapatruje się na ostatnie zajście w Palestynie, odpowiedział maj. Morris:

— Były to zajścia smutne i pożałowania godne. Jestem jednak pewny tego, że niema obawy, by zajścia te się ponowiły. Dzierżąc silnie władzę w ręku, opanował rząd palestyński całkowicie sytuacyę.

— Jakie są zdaniem Pańskiem, widoki porozumienia żydowsko-arabskiego?

— Jest to problem trudny do rozwiązania. W żaden jednak sposób nie jest naród arabski tak wrogo usposobionym wobec Żydów, jakby to ...

... na było przypuszczać. Żydzi i Arabowie żyli razem przez tak długi czas, toteż i nadal współżycie ich będzie miało, zdaniem mojem, charakter przyjazny. Leży to w interesie obu stron, wy zaś, syoniści, powinniście uczynić wszystko, co leży w waszej mocy dla osiągnięcia tego pokojowego współżycia.

— Czy zachodzą trudności przy wyładowywaniu w portach palestyńskich?

— Imigracya do Palestyny odbywa się już w sposób zupełnie normalny. Otrzymałem instrukcyę ażeby imigrantów skierowywać do Hajfy, Aleksandryi i Port-Saidu, jako punktów tranzytowych, skąd można się udać do Palestyny koleją żelazną, mając naturalnie pozwolenie na przyjazd do Palestyny. Port w Jaffie jest dotąd narazie zamkniętym.

— Powiedz Pan swoim czytelnikom oraz wszystkim syonistom— zakończył p. Morris — że spodziewam się i jestem tego pewien, (a jest to także stanowisko rządu palestyńskiego), że w przyszłości ukształtuje się imigracya do Palestyny w ten sposób, że zadowoli zarówno rząd palestyński, jako też i syonistów.

Maj. Morris pozostaje w Warszawie kilka dni. Ma on zamiar udać się także do Lwowa.

Herbert Samuel przenosi się do Hajfy.

Jerozolima. (Ż. C. P.) Herbert Samuel wraz z rodziną mają się na czas letni przenieść do Hajfy.

Sytuacya w Galilei.

Zurych. Żyd. Centr. Pras. donosi: W Galilei panuje obecnie zupełny spokój. Wojska indyjskie utrzymują porządek. Z rozpoczęciem się żniw znalazło wielu robotników żydowskich pracę w koloniach.

Uczczenie pamięci J. Ch. Brennera w Ameryce.

Nowy Jork. Odbył się tu wieczór żałobny dla uczczenia pamięci Brennera. Po przemówieniach Brajnina, Goldberga, drów Turowa i Mosinsohna powzięto uchwałę, wzywającą do pokojowego współżycia Żydów z Arabami.

Akcya Rockfellera w Palestynie.

Londyn. (ŻBK.) Mr. John Rockfeller, miliarder nowojorski ofiarował 15 tysięcy funtów uniwersytetowi w Chicago celem wysłania do Palestyny ekspedycyi, któraby szukała tam wykopalisk

Syonizm w Ameryce.

Berlin. (Tel. wł.). W rozmowie z współpracownikiem „Vossische Zeitung" opisał prof. Einstein wrażenia ze swej podróży w Ameryce. Gdy współpracownik wspomniał o syoniźmie, rzekł Einstein: „Gdy sobie przypominam, z jaką życzliwością odnoszą się w Ameryce zarówno Żydzi jak i chrześcijanie do ideału syońskiego i jak go popierają, jak wysocy urzędnicy i politycy w publicznych enuncyacyach służą sprawie syońskiej, pełen jestem podziwu i wdzięczności dla tego narodu nie opanowanego żadnymi przesądami i tak żywo wszystko odczuwającego. Nie mogę zataić aczkolwiek przychodzi mi to ciężko wyrazić — wtrącił z humorem prof. Einstein — że ogarnia mnie pewien smutek, gdy wszystko to porównuję z naszymi stosunkami".

Zadania Rady palestyńskiej w Ameryce.

Nowy Jork. (ŻBK.) Na kilka dni przed konferencyą grupy mniejszości syońskiej w Pittsburgu, ogłosiła „Rada palestyńska" swój program, z którego podajemy najważniejsze ustępy:

„Rada" nie ogranicza swoich starań do pozyskania syonistów z przekonania, lecz starać się będzie o współudział w pracy praktycznej dla rozwoju Palestyny wszystkich Żydów. Konieczność tej współpracy stwierdziły zarówno uchwała w San Remo, jak też i postanowienia projektu mandatu. Rada stara się uniknąć utworzenia wielkiej organizacyi, którąby pociągnęła za sobą wysokie koszta. Nie zamierza też utworzyć odrębnej frakcyi lub partyi w ruchu syońskim. Rada uznaje, że polityczny autorytet organizacyi syońskiej pozostaje nadal w ręku dotychczasowych kierowników organizacyi światowej lub ich następców

W dalszym ciągu programu powiedziane jest, że ekonomiczna praca palestyńska nie jest sprawą partyjną, wobec czego nie może ona wejść w konflikt z polityczną pracą organizacyi syońskiej. Ekonomiczne twory ostatecznie umożliwią Palestynie dalszy rozwój o własnych siłach.

Socyaliści amerykańscy przeciw imigracyi.

New. York. (ŻBK.) Konferencya amerykańskiej federacyi robotniczej rozważała sprawę imigracyi do Stanów Zjednoczonych i jednogłośnie przy[illegible] ..., wymierzoną przeciwko imigracyi. ... jest, że delegaci żydowscy na kon... [illegible] przeciwko tej rezolucyi.

Antysemityzm w Niemczech.

Berlin. (ŻBK.). W miasteczku Orenstadt, liczącem tylko kilkudziesięciu Żydów, zwróciła się gmina żydowska do magistratu z prośbą o wyznaczenie jej kawałka ziemi na cmentarz. Magistrat zamierzał wyznaczyć na ten cel małą część ogromnego cmentarza chrześcijańskiego, ale tamiejszy „związek obrony" zaprotestował przeciwko temu, twierdząc, że Niemcy powinni postąpić ze swymi wrogami tak, aby ci nawet po śmierci to czuli, Niemcy nie chcą nawet po śmierci mieć do czynienia z rasą, która dąży do zniszczenia narodu niemieckiego, Niemcy chcą sami leżeć w ziemi. Charakterystycznem jest, że przewodniczący związku, który podpisał ten dokument, nazywa się... Lewin.

Tułaczka literatów żydowskich.

Ryga. (ŻBK.) Oczekiwani są tu w tych dniach następujący literaci żydowscy z Rosyi sowieckiej: Dr Kappel (A. Mukdini), Nestor, Ben Adur (Razin), I. L. Boruchowicz, Ben Abraham i inni. Jadą oni na Litwę i do Polski. W ten sposób pozostaje obecnie w Rosyi bardzo mała liczba literatów żydowskich.

Ekscesy antyżydowskie w Piotrkowie.

Warszawski „Nasz Kuryer" donosi: Piotrków i miasteczka okoliczne od tygodnia są terenem ekscesów i rabunków, dokonywanych na ludności żydowskiej przez zdemobilizowanych „Ślązaków".

Klub posłów żyd. przy Tymcz. Ż. R. N. jest w posiadaniu 17 protokułów prawnie sporządzonych o owych gwałtach i rabunkach.

Koszary zdemobilizowanych „Ślązaków" mieszczą się w Piotrkowie, w dzielnicy żydowskiej, w której ludność żyd. przeżywa dni nieustannej trwogi i wystawiona jest na zniewagi, gwałty i rabunki.

Naczelnik policyi p. Zieliński na skutek interwencyi radnych i obywateli tamtejszych przedsięwziął kroki celem stłumienia ekscesów, lecz niestety wysiłki jego są zbyt słabe wobec liczebności rozhulanej tłuszczy.

Nastrój w mieście jest bardzo przygnębiony. Kolportowane są wiadomości, że lada dzień wybuchną ekscesy w rozmiarach daleko groźniejszych niż dotąd.

Prócz wspomnianych wyżej 17 poszkodowanych materyalnie i fizycznie należy zanotować fakt zbezczeszczenia bóżnicy żyd przez „Ślązaków", którzy wtargnąwszy tam, podarli rodały i modlitewniki, zmuszając obecnych Żydów do klęczenia, obnażania głów, powtarzania sprośnych wyrazów i t. d.

Ekscesy odbywają się również w okolicznych miasteczkach m. in. w Gorzkowicach i Noworadomsku.

W Noworadomsku wniesiona została nagła interpelacya do Rady Miejskiej, która uchwaliła wydać odezwę, potępiającą ekscesy.

Oficer inspekcyjny Furmański, który zwrócił się z admonicyą do napastników został przez nich zwymyślany i jeden z chuliganów rzucił się nawet nań z nożem.

Do Warszawy przyjechała delegacya żyd. z Piotrkowa celem interweniowania u władz.

*

Na ostatniem posiedzeniu Sejmu posłowie Dr. Rozenblatt, Hartglas, Farbstein i inni złożyli następującą interpelacyę do p. min. spraw wewnętrznych w sprawie napadów na Żydów na dworcach kolejowych i w pociągach kolei żelaznej.:

Dnia 30 czerwca rb. napadano na Żydów i rabowano im rzeczy na dworcu Koluszki, jak również w pociągu, odchodzącym do Łodzi. Dnia 1 bm. podobne gwałty miały miejsce na dworcu Łódź—Kaliska i w pociągu, odchodzącym w kierunku Kalisza, przyczem niektórzy pasażerowie-Żydzi wyskakiwali z wagonów podczas biegu pociągu dla uniknięcia pobicia. Tegoż dnia bito Żydów na dworcu st. Noworadomsk. Dnia 6 bm. znowu miały miejsce napaści na Żydów na dworcu w Koluszkach. Organy bezpieczeństwa nie zapobiegły napaściom.

Niżej podpisani zapytują Pana Min. Spraw Wewnętrznych:

1) czy wiadome Mu są podane wyżej wykroczenia?

2) czy będą pociągnięte do odpowiedzialności organy bezpieczeństwa publicznego, które nie zapobiegły tym gwałtom?

3) jakie środki Pan Min. zastosuje ażeby zapewnić podróżującym koleją żelazną Żydom bezpieczeństwo życia i mienia?

Komunikat.

Komitety Lokalne Keren Hajesod na prowincyi zawiadamiamy jeszcze raz tą drogą, że z ramienia naszego przemawiać będzie:

P. Ellenbogen:

dnia 17 i 18 w Tarnobrzegu,
dnia 19 i 20 w Nisku,
dnia 21 w Rudniku n. S.

Komitet Centralny Keren Hajesod dla zach. Małopolski i Śląska.

Szykany z powodu przyznania się do narodowości żydowskiej.

Kraków, 16 lipca.

Od porucznika lekarza p. dra Aleksandra G. otrzymujemy następujące pismo:

W listopadzie 1918 roku wstąpiłem dobrowolnie do armii polskiej, z armii austryackiej, jako lekarz wojskowy Dziennikiem Rozkazów 81. 19. zostałem przyjętym do wojska polskiego i mianowany porucznikiem-lekarzem. Komisya weryfikacyjna w r. 1920 zamiast przyznać należną szarżę kapitana lekarza, wstrzymała mi awans podając za przyczynę, przyznanie się moje do narodowości żydowskiej (słowa referenta Kom. wer. w M. S. Wojsk Dep. Sam. Kpt.-lek. Kaliny):

Reagując na to wniosłem do Przybocznej Kancelaryi Naczelnego Wodza podanie o zwolnienie mnie z wojska podając powyższą sprawę za przyczynę. Dziennikiem personalnym Nr. 16. 21 zostałem z czynnej służby zwolniony i jednocześnie wolnym Rozkazem Depart. Sanit. powołanym do osobistych świadczeń wojennych i pozostawionym na tem samem stanowisku.

Zwracam się więc z zapytaniem, dlaczego lojalny obywatel Państwa polskiego przyznający się do narodowości żydowskiej może przez 2 i pół lata pełnić obowiązek oficera-lekarza, a nie może z tejże samej przyczyny otrzymać należnej mu wyższej rangi.

Następnie dlaczego zostaje z czynnej służby zwolniony i jednocześnie powołanym do osobistych świadczeń wojennych z pozostawieniem go na dotychczasowem stanowisku, jako lekarza V. Warszawskiego Baonu etapowego. Czem to wszystko może być wytłomaczonem?.

KRONIKA.

Kraków, 16 lipca.

— **Z powodu spoczynku sobotniego i wcześniejszego** skutkiem tego zamknięcia redakcyi, numer dzisiejszy nie zawiera ostatnich wiadomości telegraficznych i kronikarskich.

— **Co podlega nadal sprzedaży kontyngentowej.** Z dniem wczorajszym weszła w życie ustawa o wolnym handlu. Na razie podlegają nadal sprzedaży kontyngentowej: cukier, sól, węgiel w drobnej sprzedaży, nafta, benzyna i spirytus

— **Nowa taryfa pocztowa.** Z dniem 15 b. m. wchodzi w życie nowa taryfa pocztowa, telegraficzna i telefoniczna. Ważniejsze postanowienia nowej taryfy następujące: za listy miejscowe do 250 gr 5 mk, zamiejscowe do 20 gr 5 mk, do 250 gr 10 mk, kartki pojedyncze 4 mk, podwójne 8 mk, za kartki widokowe i świąteczne zawierające pozdrowienia lub inne formy grzeczności ujęte najwyżej w pięciu wyrazach 2 mk. Przekazy do 100 mk 3 mk, do 250 mk 5 mk, do 500 mk 10 mk, do 1000 mk 15 mk do 2500 mk 30 mk, do 5000 mk 50 mk, do 10000 mk 100 mk, do 150.000 mk 135 mk, do 200000 mk 170, do 250000 mk 300 mk.

Za paczki do 1 kg 20 mk, do 5 kg 50 mk, do 10 kg 100 mk, do 15 kg 150 mk, polecenie przesyłek listowych 5 mk.

Za listy zagraniczne do 20 gr 20 mk, za każde dalsze 20 gr 10 mk.

Kartki zagraniczne: pojedyncza 12 mk, podwójna 24 mk, polecenie przesyłek zagranicznych 20 mk.

Paczki do Czecho-Słowacyi (najwyższa waga) 5 kg 110 mk, do Austryi 170 mk.

Opłata za telegram w obrocie wewnętrznym od wyrazu 3 mk, prócz taksy zasadniczej 10 mk.

— **Filmy naukowe dla młodzieży.** Od marca odbywał się w jednym z tutejszych teatrów świetlnych szereg przedstawień kinematograficznych ściśle naukowych, przeznaczonych specyalnie dla młodzieży szkół średnich. Doborowe filmy uzupełniały w poglądowy sposób naukę przyrody i dawały obfity materyał intelektualny. Niskie ceny wstępu były umożliwione uwolnieniem od 65% podatku gminnego. Imprezą tą zajmowały się gorliwie i bezinteresownie profesor gimn. św. Anny Feliks Teodorowicz, znany przyrodnik. Ostatnie przedstawienie było dane dla młodzieży Uniwersytetu. Prof. Teodorowicz zamierza swą działalność w przyszłym roku rozszerzyć i stworzyć osobne kino, gdzieby młodzież i publiczność mogły zażywać godziwej rozrywki, połączonej z pożytkiem.

— **II. festiwal krakowskiego „Echa"** odbędzie się dziś o godzinie 9 wieczorem. Program nadzwyczaj interesujący i nastrojowy. Pozostałe bilety, zwłaszcza na siedzące miejsca u WP. Krzyżanowskiego, Linia A—B.

— **Koniec sezonu tegorocznego w „Bagateli.** Ostatnie trzy przedstawienia zapowiadają afisze na dzisiaj i jutro. Uświetni je Mieczysław Frenkiel w „Grubych rybach" (sobota wieczorem i niedziela popołudniu), oraz w „Koteczce".

Okres wakacyjny rozpocznie „Bagatela" w poniedziałek 18 bm.

— **Operetka w „Nowościach".** Dziś „Krysia leśniczanka". W niedzielę popołudniu „Generał huzarów". Bilety do nabycia u WP. Rudnickiego, Linia A—B, 44.

— **T. Wandyczowa i M. Ochrymowicz** na czele zespołu lwowskiego „Teatru Bagatela", w skład którego wchodzą: Michałowski Seweryn, Ordonówna Hanka, Noskowska Paulina, Mirski Mieczysław Włodzimirski Karol i inni przyjeżdżają do Krakowa na dwa wieczory, które odbędą się w sali „Teatru Nowości" w dniach 25 i 26 lipca. Bilety u WP. Rudnickiego, Linia A—B, 44.

— **Konfiskata siana.** Urząd walki z lichwą skonfiskował na rynku Kleparskim kupcowi ze Skawiny, Judzie Barberowi, przeszło 1000 kg siana, które Barber usiłował sprzedać po 3400 mk za 100 kg, podczas gdy najwyższa cena targowa za siano pierwszego gatunku wynosi 2400 mk. Skonfiskowane siano sprzedano oddziałom wojskowym w Krakowie, a uzyskaną kwotę około 25 tys. mk, złożono w depozycie urzędu walki z lichwą.

— **Za lichwę pieczywem** skazano piekarza Hillela Dorfa na grzywnę 5000 mk i 10 dni aresztu. Dorf sprzedawał 60-gramowe bułeczki po 10 mk za sztukę, podczas gdy cena ta obowiązuje za bułkę 80-gramową.

— **Z kroniki kradzieży.** Policya krakowska aresztowała Józefa Kulisia, znanego bandytę, który onegdaj w nocy usiłował włamać się do mieszkania Franciszki Voglowej, przy ul. Skawińskiej 17.

Wczoraj aresztowano Maryę Dybkę (lat 36) i Józefę Framaszek (lat 57), które od dłuższego czasu zajmowały się kradzieżą drobiu w okolicy ul. Starowiślnej i Dietla.

Organa policyi przeprowadziły rewizyę w mieszkaniu znanego pasera Michała Kwoki, u którego zakwestyonowano 6 łyżek srebrnych i 6 widelców z monogramem H. B., oraz 28 paczek kredek pastelowych znacznej wartości.

Za kradzieże kieszonkowe aresztowano wczoraj na dworcu kolejowym Leona Węclewicza, false Jana Koczura, Wincentego Kasperka, Franciszka Górę i Bronisława Soldę. Dwaj ostatni są podejrzani o kradzież portfelu z kwotą 100 tys. mk na szkodę Stanisława Klęska.

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA".

Sobota: „Koteczka".

Niedziela popołudniu: „Grube ryby"; wieczorem: „Koteczka".

REPERTUAR TEATRU POWSZECHNEGO.

Sobota: „Boccacio".

Niedziela: „Lalka".

REPERTUAR OPERETKI W NOWOŚCIACH.

Sobota: „Krysia leśniczanka".

Niedziela popołudniu: „Generał huzarów", wieczorem: „Krysia leśniczanka".

Z kraju.

Konfiskata lwowskiej „Chwili". Nr. 891 lwowskiej „Chwili" został skonfiskowany za artykuł wstępny „Szczerość nie na miejscu", pióra dra W. Berkelhammera.

Ze świata.

Nowe trudności w uzyskaniu obywatelstwa austryackiego. „Neues Wiener Abendblatt" dowiaduje się, że ministerstwo spraw wewnętrznych wydało tajny okólnik, w myśl którego podania o opcye obywatelstwa austryackiego, osób, które nie przebywają we Wiedniu przynajmniej 10 lat, należy załatwiać odmownie. Wedle dotychczasowej praktyki badano indywidualnie każde podanie, przyczem powyższe ograniczenie, będące naruszeniem traktatu pokojowego, nie istniało.

Teatr żydowski w Berlinie w teatrze Reinhardta. Wedle doniesień „Naszego Kuryera" objemuje p. Dawid Hermann kierownictwo teatru żydowskiego w Berlinie utworzonego tam przez założycieli trupy wileńskiej pp. Alimis i Azry. Teatr żydowski w Berlinie wystawi w najbliższym czasie „Dybuka" oraz „Sen dramatyczny". Teatr Reinhardta użycza p. Hermanowi swej sceny na premiery tych sztuk.

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

„Abonentka". Anonimów zasadniczo nie uwzględniamy.

Dział gospodarczy.

Z TOWAROWEGO RYNKU WARSZAWSKIEGO.

Ceny hurtowne następujących towarów zanotowane zostały w pierwszej połowie lipca:

Mydła zwyczajnego, krajowego, kilo 150 do 155 m., zagranicznego 170 m.

Bielidła — 19 m. 95 fen.

Sody krystalicznej — 15 m.

Ultramaryna podrożała o 20 proc.

Boraksu w kryształach kilo — 145 m., mielonego — 150 m.

Saletry — 180 m.

Kwasu winnego — 1000 do 1.100 m.

Atrament biurowy zdrożał o 10 proc.

Papieru kancelaryjnego ryza — 950 do 1.300 m., formatu handlowego paczka — 200 do 215 m., listowego, zwykłego — 90 do 120 m.

Kopert setka — 100 do 150 m.

Kajetów tuzin — 80 m.

Pióra stalowe podrożały o 100 proc.

Nici zagranicznych Coatsa lub Brooksa 200-yard. Nr. 40 tuzin — 950 do 980 m., N. 10 — 1.200 do 1250 m., krajowych „Widzewskiej manufaktury" Nr. 40 — 670 m., Nr. 10 — 850 m.

Z norymberszczyzny podrożały: skarpetki, pończochy i guma o 15 do 20 proc., sznurowadła — 20 poc., igły, szpilki, haftki, agrafki — 20 do 25 proc., zatrzaski — 25 do 30 proc., szczotszczotki — 50 proc.

Smaru do osi kilo — 30 m., „tarosa"—70 m.

Oleju gazowego — 33 m., wazelinowego — 42 m., wrzecionowego — 45 m., rycynowego — 400 m.

Lampy i ich części składowe zagraniczne podrożały o 50 proc., krajowe — 25 proc. Szkła do lamp — 20 proc. Knoty — 10 proc.

Naczynia emaliowane zdrożały o 5 proc.

Gwoździ skrzynka 1-pudowa podrożała „zasadniczo" na 1350 m.

Szpagatu grubego 2×1½ kilo — 298 m., średniego 2×2 — 325 m., cienkiego 2×3 — 360.5 m.

Wyroby żelazne podrożały znacznie. Ostatnie notowania przed podrożeniem były: Buksów wozowych funt — 30 m. Hufnali pud — 2500, do 3000 m. Łopat f. — 42 m. Nóż do sieczkarni 180 m. Piła — 660 m. Pilnik 4" — 44 m., 4½ — 46 m. Widły 2-zębowe — 120 m. 3 — 145 m., 4 — 180 m. Żelaza handlowego pud od 800 m., wrzesińskiego f. — 33 m.

Postronków 3-metr. para — 250 m., wozowych funt — 80 do 100.

Podobnież przed podrożeniem: cementu 100 kilo — 805 m., opoczyńskiego — 735 m. Wapna 100 kilo 4 gatunków — 330 m., 350 m., 420 m. i 450 m.

SZWAJCARSKA POLITYKA WYWOZOWA.

Na przykładzie Szwajcaryi jaskrawo poznać można, jak zniszczenie wojenne i kryzys gospodarczy dotyka kraje, które stały zupełnie zdala od wszelkiej zawieruchy wojennej. Tak np. w pierwszem ćwierćroczu br. wynosiła wartość wywozu Szwajcaryi 485 mil. fr. (blisko 900 mil. w tym samym okresie 1920 r.), podczas gdy import wynosił 796 mil. fr., a więc zmalał w znacznie mniejszym stosunku, albowiem w ubr. dosięgał 1050 mil. fr. W okresie tym nadwyżka przywozu wynosiła 391 proc. w porównaniu z 22·75 proc. roku ubiegłego.

Cały ciężar sytuacyi jest jednak dopiero wtedy widoczny, gdy się weźmie pod uwagę bilans płatniczy. Z powodu spadku waluty spadły zagraniczne wartości Szwajcaryi z 7—8 miliardów na 2—2 i pół miliardów franków; w formie procentów wpłynęło w r. 1920 do Szwajcaryi 80—100 mil. fr. zamiast normalnych 400 milionów. Ruch turystyczny poniósł ogromne straty, a dochody przedsiębiorstw szwajcarskich zagranicą i z powodów walutowych i z powodu ogólnego przesilenia gospodarczego znacznie spadły.

Przyczyny tej sytuacyi gospodarczej Szwajcaryi, a specyalnie jej bilansu handlowego nie są trudne do odgadnięcia. Kraj wysokowalutowy musi być zalany przez podaż krajów o zdeprecjonowanej walucie, która tamuje równocześnie jego własną wytwórczość. Naturalnem jest więc, że Szwajcarya poszukała środków obronnych. Są nimi i podwyższenie b. znaczne taryf celnych i zakazy przywozu.

Import angielski, amerykański, etc. a więc import z krajów o pełnowartościowej walucie jest zasadniczo i nadal wolny. Zakazy dotyczą wyłącznie bezpośrednich sąsiadów Szwajcaryi tj. Francyi, Włoch, Niemiec i Austryi. Z początku jednolicie, są one obecnie w stosunku do dwóch pierwszych państw łagodniej, niż w stosunku do dwóch ostatnich stosowane. Mianowicie niedawno wydano regulamin urzędowy, otwierający zupełnie z powrotem granicę dla Francyi i Włoch. Obecnie są więc głównie Niemcy dotknięte. Albowiem ich import do Szwajcaryi spadł mniej więcej do 50 proc. normy przedwojennej, a oprócz tego płacić muszą należytości przywozowe w wysokości 6 proc. ad valorem, od których są zwolnione państwa, których przywóz nie jest reglementowany. Wreszcie żąda Szwajcarya, aby firmy importerskie wykazały się równocześnie, że zakupują same produkty szwajcarskie. I to postanowienie najbardziej dotyka Niemców. Dążą one bowiem w silniejszej jeszcze niż Szwajcarya mierze — do ograniczenia importu, a zakupy w wysoko-walutowej Szwajcaryi szczególnie ciężko im przychodzą.

Na polityce przywozowej Szwajcaryi doskonale zaobserwować można metody, któremi państwa bronią się przed dumpingiem. Szwajcaryi nie można podejrzywać o kurs antyniemiecki. A jednak ponieważ przemysł niemiecki najbardziej zagraża krajowemu — z najostrzejszą przeciw niemu bronią występuje. Nie trzeba jednak podnosić, że za tą bronią kryją się także dążenia pewnych sfer przemysłowych. Do stworzenia protekcyonizmu celnego, aby nie tylko zabezpieczyć w ten sposób utrzymanie w ruchu wytwórczości szwajcarskiej, lecz także znaczne zyski przedsiębiorcom kosztem konsumentów.

Wolny handel a strejki. Przyczyny wybuchu szeregu strejków w Łodzi i Warszawie szuka „Robotnik“ w wolnym handlu. Połączenie niefortunne. Po prawdzie bowiem strejki wybuchły przed wprowadzeniem wolnego handlu, więc nie były przezeń wywołane, podobnie jak drożyzna potęgująca się w ostatnich tygodniach nie ma nic wspólnego z wolnym handlem, a wynika tylko z dewaluacyi marki. I w okresie najgorętszego etatyzmu drożyzna wzrastała, gdy marka... spadała.

A dalej pisze „Robotnik“:

„Mowa oczywiście, o panach przemysłowcach, przedsiębiorcach, i in. Kto jak kto, ale oni powinni byli przecież zapobiedz wybuchom strejków i porozumieć się z robotnikami. Jakiekolwiek przyznaliby robotnikom podwyżki, odbijają je sobie wielokrotnie na odbiorcach“. Tu właśnie leży trudność, a zarazem dobra strona wolnego handlu. W okresie etatyzmu mógł przedsiębiorca dowolnie podwyższać płace robotnikom (co nie jest złem) i nie dbać o ogólne koszta produkcyi (co było złem stanowczem), gdyż chroniło go państwo zakazem przywozu. Dzisiaj musi ściśle kalkulować. Prawdopobnie odbije się to nieco na robotniku, ale ze względu na niemożność podwyższania cen produktów powyżej parytetu zagranicznego, wyjdzie na korzyść ogółowi konsumentów.

Wzrost kosztów utrzymania. Komisya dla zbadania kosztów utrzymania, złożona z przedstawicieli Rządu, organizacyi robotniczych, na posiedzeniu swem w dniu 8 lipca 1921 r. ustaliła, iż w miesiącu czerwcu w porównaniu z miesiącem majem 1921 r., koszty utrzymania rodziny pracowniczej, złożonej z 4-ch osób, nie otrzymującej deputatu, zwiększyły się o 13.18 proc.

Przędza polska tanieje. Cena przędzy w fabrykach łódzkich spadła o 500 marek na 1 kg wskutek podniesienia się waluty polskiej. Naprzykład fabryka Widzewskiego obniżyła cenę swoich wyrobów o 35 procent. Jest to najlepszy impuls do tego, aby całe społeczeństwo nasze zrozumiało nareszcie, iż trzeba wysiłków wszystkich obywateli państwa, iżby podnieść naszą walutę, gdyż przez to samo zmniejszy się drożyzna obecna.

Ceny skór w Warszawie. W międzyczasie od 25 czerwca do 9 lipca stan rynku przedstawiał się jak następuje:

Bydlęce surowe — konjunktura w dalszym ciągu mocna przy tendencyi zwyżkowej, cena za 1 klg. od 340—390.

Cielęce surowe — brak specyalnego zainteresowania — tendencya niejednolita, cena za kilo od 270—460.

Końskie — tendencya b. mocna, cena za sztukę do 210 ctm. długości 3100 — powyżej 210 ctm. do 3900 szt.

Baranie — brak na rynku — ceny od 600 do 800 sztuka.

Kozie — do 800 mk. szt.

Z giełdy.

Kraków, 15 lipca.

Ruch bardzo słaby; tylko sześć akcyi w ruchu. Kursa niezmienione. Z walut drobna zniżka korony austryackiej.

Giełda krakowska z dnia 15 lipca 1921 roku.

Akcye bankowe:	oddano	żądano	tranzakcje
Polski Bank Przemysłowy I—IV em.	500·—	550·—	
Polski Bank Przemysłowy V em.	—·—	—·—	
Hipoteczny	675·—	725·—	
Małopolski	650·—	700·—	675·—
Gal. Ziemski Bank Kredytowy	700·—	750·—	
Powszechny Bank Kredytowy S. A.	—·—	—·—	
Bank Kredytowy w Warszawie V em.	—·—	—·—	
Bank Związku Spółek Zarobkowych	—·—	—·—	
Akcye Tow. handl. przem.			
Polskie Tow. handl. („P. T. H.“) I—III e.	925·—	1025·—	950—1010
Polskie Tow. handl. („P. T. H.“) IV e.	—·—	—·—	
Handl. Spółka akc. „Impeks“	425·—	475·—	450·—
„Polski Glob“ Tow. transport.-handl. I-II	1200·—	1300·—	
C. Hartwig, Dom exped.-handl. Poznań	—·—	—·—	
Żegluga Polska	550·—	600·—	
Zieleniewski	8600·—	9200·—	8200—9100
Warsz. Sp. akc. Bud. Parowozów I-II em.	1700·—	1800·—	1775—1651
„Lemiesz“ fabryka maszyn rolniczych	6200·—	6400·—	
„Trzebinia“ fabr. maszyn i narz. roln. I-IV.	3000·—	3200·—	3100—3200
„Trzebinia“ fabr. maszyn i narz. roln.	—·—	—·—	
„Autoexcelior“ fabryka samochodów	2300·—	2500·—	
„Górka“ fabryka cementu	7900·—	8200·—	
Gal. akc. Zakłady Górn. Siersza	6800·—	7200·—	
„Tepege“ Tow. dla przedsięb. górniczych	8100·—	8600·—	
Polska nafta	2000·—	2300·—	2000—2200
Fiakrzownia w Siersz	2000·—	2200·—	
„Oikos“ T. A.	4000·—	4200·—	
„Pezet“ Powszechne zakłady budowlane	1050·—	1150·—	
Fabr. przetworów chem. w Trzebini	2900·—	3100·—	
„Krakus“ Zjedn. fabr. przetw. wyrobów.	3700·—	3900·—	
Fabryka porcelany w Ćmielowie	3900·—	4100·—	

Waluty dewizy

	Waluta markowa Gotówka (banknoty) Kupno	Sprzedaż	Czeki wpłaty Kupno	Sprzedaż
Dolary St. Zj.	1850·—	1900·—	1850·—	1900·—
Marki niemieckie	24·—	26·—	25·—	27·—
Korony austryackie	2·20	2·40	2·45	2·65
Korony czesko słowackie	24·—	26·—	25·—	27·—

Giełda Lwowska z 15 bm.: Ruble carskie setki 460 — 540, 500-tki 200 — 240, drobne 180 — 230, ruble dumskie tysiączki 55 — 78, 250-tki 35 — 55, Kiereuki 20 — 25, Karbowańce tysiączki 3 — 5, grzywny po 500 i wyżej 6 — 10, franki francuskie 135 — 150, franki szwajcarskie 270 — 300, funty szterlingi 6200 — 7000, dolary amerykańskie 1800 — 1900, trans. ——, dolary kanadyjskie 1500 — 1660, marki niemieckie 1000-tki 2500 — 2700, 100-tki 2400 — 2600, drobne 2300 — 2500, lei rumuńskie 500-tki 2650 — 2850, lei drobne 2550 — 2750, liry włoskie 70 — 90, korony czeskie 2500—2700 korony czeskie drobne 2400 — 2600, korony austr. stemplowane 200 — 230. Dewizy: Londyn 6500 — 7000, Paryż 140—150, Zurych 280—320, Praga 2550 — 2750, Wiedeń 249—270, 000, Berlin 2600—2800, 2670, N. York 1750 — 1950, Bukareszt 2700 —2900.

Giełda wiedeńska z 15 b. m.: Renta majowa 105·00, austr. renta kor. 105·00, renta lutowa 106·—, węgierska renta koron. 198·00, losy tureckie 3885, priorytety kolei południowej 3195, Anglobank 1750, Bankverein 1267, Bodenkredit 2635, austr. zakład kredytowy 1624, Bank depozytowy 860, Laenderbank 2690, Merkury 1030, Unionbank 1168, Živnostenska 3840, Kolej północna ——, Lwów-Czerniowce 4790, Koleje austr. 5088, Kolej południowa 2390, Alpiny 6375, Berg und Huetten 11000, Krupp 1970, Huta Poldi 4645, Rima 5130, Skoda 4499, Apollo ——, Fauto 27750, Gal. Karpaty ——, Galicja 42500, Zieleniewski 3120.

Kursa dewiz w Wiedniu 15 bm. (L.) Amsterdam 24775, Zagrzeb 499, Belgrad 1992, Berlin 1040½, Bruksela 6000, Budapeszt 257·00—, Bukareszt 1110·—, Kopenhaga 12375, Londyn 2830, Medjolan 3577½, N. Jork 779, Paryż 6105, Praga 1025½, Zurych 12837½, belgijskie 5950, bulgarskie 665, dolary 773, marka niemiecka ——, angielskie 2810, francus. 6080—, holenderskie 24700, włoskie 3565—, jugosłowiańskie tysiączki niestempl. 1978, polskie 44·——45·—, rumuńskie 1100·00, szwedzkie 16345, szwajcarskie 12775, czeskie ——·—, węgierskie nowa emisja 268—½.

Kursa dewiz w Zurychu 15 bm. (L.) Berlin 8·07, (14 bm. 8·05—), Holandya 193·15, (193·25), Nowy York 605—, (605), Londyn 22·00, (22·02), Paryż 47·85, (47·25), Medyolan 27·85, (27·90), Bruksela —·—, (48·35), Praga 8·05, (7·95), Budapeszt 2·05, (2·15—), Zagrzeb 3·90, (3·90), Bukareszt 8·65, (8·60), **Warszawa 0·33, (0·32),** Wiedeń 0·85, (0·82—), austr. stempl. 0·81, (0·80).

Kursa dewiz w Berlinie 15 bm. Dolary 75·80, belgijskie 568, funty 270·25, francuskie 533·75, włoskie 342·—, polskie 4·12, czeskie 97·70, austr. stare 9·30, austr. stemplowane 10·—, rumuńskie 105·85, szwajcarskie 1234·75, Amsterdam 2375·10, Antwerpja 569·90, Helsingfors 124·86, Włochy 342·86, Londyn 270·96, Nowy York 74·54½, Paryż 584·40, Szwajcarja 1236·25, Hiszpanja 934·—, stemplowane wiedeńskie 10·28, Praga 98·20, Budapeszt 26·07.

Burzliwe zajścia w parlamencie czeskim.

Praga. PAT. Wczorajsze posiedzenie parlamentu było nader burzliwe. Posłowie niemieccy atakowali gwałtownie rząd w czasie dyskusyi nad kwestyą rzekomego mięszania się rządu niemieckiego do wewnętrznych spraw republiki czechosłowackiej. Poseł niemiecki Bruner oświadczył, że rząd czechosłowacki mięsza się ustawicznie do wewnętrznych spraw Niemiec. Bruner twierdził, że widział mapę republiki czechosłowackiej, na której to mapie granice Czech sięgają o 60 klm od Berlina. Dalej oświadczył, że byłoby wskazane, aby rząd czechosłowacki zwrócił uwagę na rokowania angielsko-irlandzkie. Niemcy w Czechach będą się wzorowali na Irlandyi i będą walczyli do ostateczności. Wkońcu oświadczył pos. Bruner, że republikę czechosłowacką należy porównać nie ze sercem Europy, jak to sobie sami Czesi wyobrażają, lecz ze ślepą kiszką Europy środkowej, której to kiszki zapalenie usunąć się da jedynie przez operacyę albo przez całkowite wycięcie. Za to wyrażenie prezydent udzielił posłowi nagany. Również gwałtownie wystąpił przeciw Czechosłowacyi poseł niemiecki Beeran, który oświadczył, że w republice czechosłowackiej istnieje bardzo szeroko zorganizowana organizacya szpiegowska, działająca głównie w Niemczech. Centrala tej propagandy mieści się w ministerstwie spraw wewnętrznych, utrzymuje ona specyalne oddziały, zajmujące się szpiegostwem politycznem i wojskowem i korzysta z usług czeskich i węgierskich komunistów. Urząd ten znajduje się na zamku w Hradczynie i posiada tajne filie na Słowaczyźnie i w niemieckich Czechach północnych. Specyalny oddział tej instytucyi ma za zadanie popieranie dążności do utworzenia wielkiej Ukrainy. Wywody te wywołały burzę wśród posłów czeskich i długotrwałą wrzawę. Posiedzenie zakończyło się odpowiedzią dra Benesza na interpelacyę w sprawie mięszania się Niemiec do spraw wewnętrznych czechosłowackich. Dr. Benesz oświadczył, że rząd niemiecki nie miał zamiaru mięszania się w wewnętrzne sprawy czechosłowackie, lecz tylko podczas znanych antyniemieckich zajść w listopadzie r. 1920 interweniował o ochronę życia i mienia obywateli Niemiec.

Secesya posłów niemieckich.

Praga. PAT. Na dzisiejszem posiedzeniu wydziału budżetowego w czasie dyskusyi nad podatkiem od obrotu przyszło do gwałtownej scysyi między posłem Beeranem a posłami czeskimi, a to z tego powodu, że pos. Beeran nakłaniał posłów niemieckich do opuszczenia sali obrad, oświadczając, że przedłożenia podatkowe mogą sobie sami Czesi załatwić z Raszinem i że Niemcy w takiem towarzystwie nie mają co robić. Na wezwanie pos. Beerana posłowie niemieccy opuścili salę obrad. Za posłem Beeranem wybiegł poseł czeski Seidl i wymierzył Beeranowi dwa silne policzki, poczem chwycił go za kołnierz i usiłował wyrzucić go przez okno I. piętra na ulicę. Zamiarowi temu przeszkodzili inni posłowie.

Nowe przesilenie gabinetowe.

Praga. PAT. Wczoraj w parlamencie niemieckie kluby poselskie i klub posłów komunistycznych zgłosiły równobrzmiący wniosek, wyrażający rządowi votum nieufności. Ponieważ wniosek ma widoki przejścia, można się spodziewać nowego przesilenia.

Konflikt Lenina z Trockim nieunikniony.

Nauen. PAT. Radio. Wedle doniesień ze Sztokholmu zmienił swoją politykę Lenin na trzecim międzynarodowym Kongresie w Moskwie. Głównym jego przeciwnikiem okazał się Trocki.

Praga. PAT. „Prager Presse“ zamieszcza informacye pewnego kupca, który bezpośrednio przybył z Rosyi południowej. Twierdzi on, że w kołach obywatelskich w Rosyi panuje przekonanie, iż między Leninem a Trockim przyjdzie do konfliktu zbrojnego. Sympatye mieszczańskie są po stronie Lenina i panuje przekonanie, że utrzyma się on przy władzy przy pomocy umiarkowanych żywiołów. Chłopi rosyjscy nienawidzą zarówno Lenina jak Trockiego i nie chcą nic słyszeć o systemie sowieckim.

Anglia buduje port petersburski.

Praga. PAT. Czeskie Biuro prasowe donosi z Helsingforsu, że rząd sowiecki udziela Anglii koncesyi na budowę portu petersburskiego. Dla budowy tej ma być utworzone towarzystwo akcyjne, w którem akcye obejmą po połowie Anglia i sowiety. Równocześnie rząd sowiecki zamierza wydzierżawić Anglikom dotychczasowy port petersburski dla sprowadzania towarów zagranicznych.

Odwrót Kemalistów przed Grekami.

Ateny. PAT. (Havas). Komunikat wojskowy z dnia 13 bm.

Oddziały Tulubuna obsadziły wzgórza na północ do linii Angarneren, jakoteż wzgórza na północ od linii Salikoej. Nieprzyjaciel cofnął się na silnie obsadzone pozycye na północny wschód Eskischehir i na południe od Skutaja, zmuszając ludność do cofnięcia się razem z nim. Wojska nasze wmaszerowały już w dwu dniach 70 kilometrów w głąb.

Zbrojenia Bułgaryi.

Paryż. (E. E.) Na posiedzeniu w dniu 13 bm. Rada ambasadorów stwierdziła, że zawiadomienie rządu jugosłowiańskiego, iż Bułgarya ukrywa swe zbrojenia jest nieuzasadnioną. Rada ambasadorów uchwaliła niezbędność przedsięwzięcia środków, które zmuszą Bułgaryę do rozbrojenia.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Bytom. (E. E. Radio). W okręgach Bytomia Gliwic i Tarnowskich Gór ogłoszono rozporządzenie, zaprowadzające stan oblężenia.

Lipsk. PAT. (Biuro Wolffa). Trybunał Rzeszy zakończył dzisiaj dochodzenia dowodowe przeciwko obu oficerom łodzi podwodnych. Główny prokurator zaproponował na końcu swojego wywodu karę 4 lat ciężkiego więzienia z powodu zbrodni usiłowanego zabójstwa.

Poldhu. PAT. Radio. Francuski minister spraw zagranicznych oświadczył, że sprawa zniesienia ceł ochronnnych nad Renem będzie w najbliższym czasie stanowiła temat dyskusyi w Radzie najwyższej.

Nauen. PAT. (Radio). Do Niemiec przyjechało z Ameryki 6 reprezentantów amerykańskiej Izby handlowej celem zbadania warunków założenia bezpośredniego kabla amerykańsko-niemieckiego.

Paryż. PAT. Przybył tu nowy ambasador amerykański Miron Herrich. Na dworcu kolejowym powitał go prezydent ministrów Briand i przedstawiciele władz.

Paryż. PAT. (Havas). Prezydent ministrów Briand przyjął wczoraj lwowskiego metropolitę Szeptyckiego.

Helsingfors. PAT. (W. B. K.) Dnia ... stał zawarty traktat handlowy fran...

Londyn. PAT. (W. B. K.) Władze ... rzuciły protest b. cesarza Wilhelma ... datkowaniau go.

Budapeszt. PAT. Węgierskie Biuro Korespondencyjne stwierdza, że wiadomość o rzekomych zaślubinach arcyksięcia Albrechta z córką naczelnika państwa Herthy'ego jest zupełnie zmyślona.

Horsea. PAT. Radio. Od rządu japońskiego nadeszła wczoraj urzędowa depesza, zapraszająca księcia Walii do zwiedzenia Japonii po skończonej podróży po Indyach, zamierzonej na jesień br.

Drobne ogłoszenia.

Do wynajęcia lokale fabryczne, biurowe i [illegible], w [illegible] być budowanych domach, przy ul. Dajwór i [illegible]. Wiadomość ul. Wrzesińska 8, parter na lewo. 1522

Poszukuję [illegible] wykładowcy [illegible]. Piśmienne oferty do Łódź Gimn. P. Gajst, Kamienna 2. 1523

Jest do nabycia w mieście powiatowem w Królestwie gimnazyum dla [illegible] żydowskich na dogodnych warunkach. Bliższe szczegóły u p. Tennenbauma, Piotrków, 3-go Maja 43. 1486

Koszule, Kalesony, Kołnierze, Krawatki jakoteż obuwie luksusowe poleca po bardzo przystępnych cenach

MAGAZYN NOWOŚCI DLA PANÓW WEINMANN Starowiślna 6.

UWAGA: Przyjmuje się wszelkie zamówienia.

Największy wybór w Krakowie

ELEGANCKIE, [illegible] bluzki, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] w kolorze [illegible], [illegible], brązowym, [illegible], popielatym, gołąbkowym, [illegible], [illegible], [illegible] i t. d.

GIZELA BRAND KRAKÓW Starowiślna 6. 1343

CENY GAZU.

Komisya gazowo-elektryczna Rady stoł. król. m. Krakowa na posiedzeniu w dniu 8 lipca b. r. zmuszona była z powodu 100 procentowej podwyżki ceny węgla, podnieść cenę gazu począwszy od odczytów gazomierzy w miesiącu czerwcu b. r. jak następuje:

Za 1 m³ gazu zużytego do oświetlenia, gotowania, opalenia Mk. 25·—

Za 1 m³ gazu zużytego do motorów Mk. 20·—

Równocześnie podwyższono czynsze za wynajem gazomierzy.

1250 „Dyrekcya Krakowskiej Gazowni miejskiej".

MYDŁO

do prania, najlepszej jakości po Mk. 190. W [illegible] [illegible] płatnie za zaliczką 5 kg Mk. 1000. Mydełek 5 tuzinów około 5 kg. Mk. 1440·— poleca 1304

S. BINZER, Kraków ul. Radziwiłłowska L. 15.

Do sprzedania

PIANINO SCHREDERA w nowym stanie. Szczegóły, Podgórze, Legionów L. 20 na lewo. 1495

Szukam SPOLNIKA z większym kapitałem z branży żelaznej do urządzonego interesu w Podgórzu. Zgłoszenia pod „Spólnik" do Adm. Now. Dziennika. 1521

DOM TOWAROWY Benno Brettner

Kraków, Rynek główny L. 13.

poleca najnowsze jedwabie, modele konfekcyi damskiej, swetery w wielkim wyborze bieliznę, jakoteż wszelkie nowości, w zakres ten wchodzące.

Hurtowny i detaliczny dział sprzedaży francuskich przyborów modelarskich. 661

SUROWIEC odlewniczy różnych gatunków

ŻELAZO sztabowe profilowe wstążkowe

BLACHA żelazna ocynkowana cynkowa

DRUT walcówka ciągniony

SZYNY normalne wązkotorowe

sprzedaje w ładunkach wagonowych firma

Józef WDOWIŃSKI W WARSZAWIE

ulica Sienna L. 11.

Telefon № 60-82.

1134 Adres telegr.: **„Poleksport".**

Dr PRAW obznajomiony dokładnie z buchalteryą i wszelkiemi czynnościami biurowemi poszukuje samodzielnego stanowiska w większym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia pod „Dr 2" do Adm. Nowego Dziennika. 1250

POMNIKI

z sztucznego kamienia w różnym wykonaniu i różnych modelach [illegible] budowy magazynów, stajni etc. [illegible] firma Maurycy Gutter, fabryka [illegible], Kraków, Bernardyńska 10. Telefon 3493. 1187

Wózki dziecięce

„BRENNABOR" „BRENNABOR"

potaniały do nabycia u firmy BEER HONIGWACHS, Kraków ul. św. Krzyża L. 3. 1228

Większy majątek ziemski w średniej Małopolsce poszukuje zdolnego, energicznego

ZARZĄDCY (agronoma izr.)

z małą rodziną, w średnim wieku. Posada natychmiast do objęcia. Własnoręcznie pisane oferty za dołączeniem odpisów świadectw dotychczasowego zajęcia do 20 lm. do Admin. Now. Dziennika pod „Agronom". 1489

Najlepszy lakier do paznogci

Do nabycia we wszystkich perfumerjach i lepszych drogerjach. 1142

DŁUGA 32. KURSA DŁUGA 32.

MATURYCZNE „WIEDZA"

pod osobistem kierownictwem

Prof. Bogusława BUTRYMOWICZA

przyjmuje wpisy na rok szkolny 1921/22 obecnie

przy ul. Długiej 32, parter ofic.

codziennie od 10—1 i od 3—6 w niedzielę i święta od 10—12.

1247 Kursa [illegible] obejmują:

1. Kurs [illegible]: gimn. klas., gimn. realn. i szkoły realnej 1-roczne i 2-letnie.
2. Kurs: niższej szkoły średniej w zakresie 4-klas.
3. Kurs: seminaryum nauczycielskiego 1-roczny i 2-letni.
4. Kurs: [illegible] analogiczne zapomocą miesięcznie wysyłanych wykładów pisemnych. — Udzielają nauki 5—6 godz. dziennie tylko najwybitniejsze siły naukowe i fachowe. — Kierownik fachowy przyjmuje i udziela wszelkich wyjaśnień bezpłatnie od godz. 12—1 codziennie. — Wszelkie podręczniki są do dyspozycyi naszych uczniów (uczniów) za bardzo nieznaczną dopłatą.

Nakładem hurtowni papieru GLIMER i Ska

Lwów, ul. Legionów L. 41.

wyszły następujące artykuły z druku:

Bloczki z biletami wstępu od 1—500 w 5-ciu kolorach.

Bloczki „kasa pobierze" i „wypłaci" dwukol. drukiem.

Bloczki do konkursu piękności i garderoby od 1—400.

Bloczki kasowe oprawne i broszurowane.

Księgi folio, quarto i octav liniowane i rubrykowane. 1087

Z końcem lipca b. r. wyjdą z nakładu bloki rysunkowe z bezdrzewnego papieru w przedwojennem wykonaniu.

Baczność! Zawiadamiam wszystkich P. T. interesowanych, że z Kursami przy ul. Karmelickiej 56, II. p. obecnie nic wspólnego nie mam, tj. ani nie odpowiadam za ich kierownictwo ani nauki na nich nie udzielam. Kancelarya moich Kursów znajduje się obecnie przy ul. Długiej 32, parter, oficyny

1249 **Prof. B. BUTRYMOWICZ.**

Baczność Zegarmistrze!

Jedyne najtańsze źródło zakupu zegarów kieszonkowych, ściennych, wahadłowych, spec. narzędzi zegarmistrzowskich, wyrobów złotych i srebrnych jak również skład wszelkich przyborów [illegible] i [illegible]

Firma JOZEF LABIN, Bielsko, Śląsk.

Wydawca: Sal. Rydlewski [illegible]. Red. [illegible]: Dr [illegible]. Red. odp.: [illegible]. Nowa Drukarnia [illegible]